

Technokratyczna sanacja: główne kierunki i perspektywy polityki rządu Pétera Magyara

Ilona Gizińska

Objęcie władzy na Węgrzech przez Pétera Magyara i uzyskanie przez jego partię większości konstytucyjnej kończy 16-letni okres dominacji Fideszu i otwiera drogę do głębokiej przebudowy państwa. Gabinet TISZY ma wyraźnie technokratyczny profil i opiera się na ekspertach z sektora prywatnego i administracji. Priorytetami nowych władz będą odblokowanie ok. 18 mld euro środków unijnych zamrożonych z powodu sporów o praworządność oraz rozliczenie nadużyć poprzedników. Nowy rząd zapowiada m.in. odbudowę państwa prawa, deoligarchizację, reset relacji z UE i NATO, a także zmianę modelu wzrostu gospodarczego oraz stopniowe uniezależnienie od rosyjskich surowców. Kierunek reform, wynikający z programu, deklaracji i pierwszych działań powyborczych, nie oznacza jednak pełnego demontażu dotychczasowej architektury władzy. Bardziej prawdopodobny jest scenariusz kontrolowanej transformacji instytucjonalnej, w ramach której utrzymany zostanie rdzeń systemu – silne centrum decyzyjne, aktywna rola państwa w gospodarce oraz selektywna kontynuacja polityki tożsamościowej – przy jednoczesnej zmianie reguł funkcjonowania systemu politycznego, obejmującej zwiększenie transparentności, pluralizmu oraz mechanizmów kontroli władzy.

W praktyce rządy TISZY mogą oznaczać nie tyle pełny demontaż modelu Viktora Orbána, ile jego liberalizację i modernizację. Mimo sprzyjających warunków politycznych trwałość projektu Magyara będzie zależała przede wszystkim od zdolności rządu do pogodzenia kosztownych obietnic społecznych z koniecznością konsolidacji finansów publicznych oraz przełamania trwałości instytucjonalnej poprzedniego systemu.

Struktura i profil rządu TISZY

12 maja zaprzysiężono rząd TISZY, która w kwietniowych wyborach odniosła przytłaczające zwycięstwo i zakończyła epokę 16-letniej dominacji Fideszu¹. W odróżnieniu od ustępującego rządu, który opierał się na 12 resortach, gabinet Magyara liczy 16 ministerstw. Oznacza to dalsze wyodrębnienie wielu polityk publicznych w ramach wyższej liczby wyspecjalizowanych resortów (rezygnacja z tzw. superresortów). Choć zwiększona liczba ministerstw sugeruje decentralizację, w praktyce można się spodziewać, że kluczowe decyzje pozostaną skoncentrowane na poziomie premiera. Rząd TISZY charakteryzuje

¹ I. Gizińska, *Wybory na Węgrzech: triumf Pétera Magyara*, OSW, 13.04.2026, osw.waw.pl.

wyraźny komponent technokratyczno-eksperski. Magyar zapowiada budowę gabinetu opartego na kompetencjach i profesjonalizacji, co ma stanowić alternatywę dla modelu personalno-politycznego ukształtowanego w okresie rządów Orbána. Oznacza to zwiększenie roli ekspertów, menedżerów oraz osób z doświadczeniem w sektorze prywatnym i zarządzaniu dużymi organizacjami, przy jednoczesnym zachowaniu silnego centrum decyzyjnego w postaci Kancelarii Premiera. Trwałość tego modelu będzie zależała od zdolności do utrzymania spójności wewnątrz ugrupowania skupiającego osoby o nie zawsze zbieżnej orientacji ideologicznej, a także od umiejętności zbudowania wiarygodności społecznej przez ministrów pozbawionych dużego doświadczenia politycznego.

Tabela. Skład gabinetu Pétera Magyara i profile ministrów

Imię i nazwisko	Funkcja	Profil i doświadczenie
Anita Orbán	wicepremier i minister spraw zagranicznych	dyplomatka, w latach 2010–2015 ambasadorka misji specjalnej ds. bezpieczeństwa energetycznego, menedżerka w sektorach energetycznym (Cheniere, Tellurian) i telekomunikacyjnym (Vodafone)
András Kármán	minister finansów	menedżer, były dyrektor generalny w bankach Erste Group, sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki (2010–2011)
Gábor Pósfai	minister spraw wewnętrznych	menedżer, były dyrektor generalny austriackiego oddziału Decathlonu
Márta Görög	minister sprawiedliwości	dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Segedynie
Zoltán Tarr	minister kultury i życia społecznego	pastor kalwiński, były europoseł z ramienia TISZY
Szabolcs Bóna	minister rolnictwa i żywności	rolnik, były dyrektor przedsiębiorstwa hodowli bydła
Romulusz Ruszin-Szendi	minister obrony	generał, w latach 2021–2023 szef Sztabu Generalnego Wojska Węgierskiego
István Kapitány	minister gospodarki i energii	menedżer, były wiceprezes koncernu Shell
Judit Lannert	minister edukacji i dzieci	naukowczyni, ekspertka ds. edukacji związana z instytutem TÁRKI
Zsolt Hegedűs	minister zdrowia	lekarz z praktyką na Węgrzech i w Wielkiej Brytanii
László Gajdos	minister środowiska	były dyrektor ogrodu zoologicznego w Nyíregyházie
Dávid Vitézy	minister transportu i inwestycji	ekonomista i ekspert ds. transportu miejskiego, sekretarz stanu w Ministerstwie Technologii i Przemysłu (2022)
Vilmos Kátai-Németh	minister rodziny i spraw społecznych	prawnik, sportowiec, osoba z niepełnosprawnością wzrokową
Viktória Lőrincz	minister rozwoju regionalnego i obszarów wiejskich	prawniczka, była działaczka samorządowa
Zoltán Tanács	minister nauki i technologii	ekonomista, były konsultant ds. projektów publicznych i cyfryzacji
Bálint Ruff	szef Kancelarii Premiera	prezenter, komentator i ekspert polityczny, były doradca polityków lewicowych i liberalnych
Kriszta Bódis	komisarz rządu ds. narodowej strategii polityki społecznej	reżyserka dokumentalna i działaczka społeczna

Źródło: Magyarország Kormánya, kormany.hu/kormanyzat.

Technokratyczny rdzeń gabinetu koresponduje zarówno z deklarowaną koncepcją odpartyjnienia państwa, jak i z modelem zarządzania zbliżonym do standardów korporacyjnych. W wymiarze operacyjnym można oczekiwać wzmocnienia mechanizmów koordynacji międzyresortowej oraz silniejszego nacisku na efektywność i realizację celów. Kluczową rolę w tym systemie ma odgrywać Kancelaria Premiera kierowana przez Bálinta Ruffa, odpowiedzialna za spójność działań rządu. Jego nominacja – ze względu na dotychczasowy profil analityczno-publicystyczny – ma charakter nietypowy, ale odpowiada

szerszej strategii budowy nowego zaplecza instytucjonalnego. Jednocześnie część nominowanych posiada doświadczenie – choć nie na najwyższych stanowiskach – w administracji z okresu rządów Fideszu (m.in. András Kármán, Anita Orbán, Dávid Vitézy, Romulusz Ruszin-Szendi), co wskazuje na pragmatyczne podejście do doboru kadr i ograniczenia własnych zasobów personalnych. Powiązania z dawną lewicą pozostają niewielkie (jedynie Bálint Ruff i Judit Lannert). Włączenie do rządu osób rozpoznawalnych w przestrzeni publicznej ma dodatkowo wzmacniać jego legitymizację społeczną.

Polityka wewnętrzna: głęboka przebudowa państwa i demontaż systemu NER

Reforma ustrojowa i odbudowa państwa prawa po przejściu władzy przez Pétera Magyara mają mieć charakter skoordynowanego procesu legislacyjno-instytucjonalnego, ukierunkowanego na rekonstrukcję zasad funkcjonowania systemu politycznego oraz przywrócenie realnego trójpodziału władzy. Kluczowym narzędziem będzie wykorzystanie przewagi dwóch trzecich głosów w parlamencie do szybkich zmian konstytucyjnych i reform ustaw ustrojowych. Priorytetem pozostanie odblokowanie ok. 18 mld euro środków UE z Funduszu Spójności i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, uzależnionych od reform w obszarach praworządności, walki z korupcją, przejrzystości zamówień publicznych i wolności mediów.

Istotnym punktem odniesienia będzie demontaż stworzonego przez Fidesz systemu NER (Systemu Narodowej Współpracy), czyli scentralizowanego modelu władzy

” Magyar zapowiada budowę gabinetu opartego na kompetencjach i profesjonalizacji, co ma stanowić alternatywę dla modelu personalno-politycznego ukształtowanego w okresie rządów Orbána.

opartego na powiązaniach polityczno-gospodarczych. Reformy mają objąć wzmocnienie niezależności sądownictwa i prokuratury, przystąpienie do Prokuratury Europejskiej (EPPO) oraz odbudowę mechanizmów kontroli i równowagi poprzez wzrost roli parlamentu, instytucji regulacyjnych i transparentności procesu legislacyjnego. Zapowiadane są także zmiany systemowe, m.in. ograniczenie liczby kadencji premiera do dwóch oraz reforma sposobu wyboru prezydenta w kierunku zwiększenia jego legitymacji demokratycznej. Proces ten będzie jednak ograniczany przez trwałość struktur NER oraz długie kadencje kluczowych urzędników, co może prowadzić do napięć instytucjonalnych. Jednocześnie widoczne są pierwsze symptomy osłabienia obozu Fideszu, w tym nieobjęcie mandatów przez część posłów oraz rosnący dystans części elit gospodarczych wobec partii.

Polityka antykorupcyjna i zwiększenie transparentności funkcjonowania państwa mają stanowić jeden z głównych priorytetów rządu. Planowane jest powołanie Krajowego Urzędu ds. Odzyskiwania i Ochrony Mienia (VNVH), odpowiedzialnego za identyfikację i odzyskiwanie majątku pochodzącego z korupcji i nadużyć finansowych z okresu rządów Fideszu. Instytucja ma współpracować z organami ścigania i instytucjami UE oraz analizować przepływy finansowe i powiązania właścicielskie. Równolegle zapowiada się specjalizację jednostek zajmujących się przestępczością gospodarczą, cyfryzację i większą jawność zamówień publicznych oraz zaostrzenie przepisów dotyczących konfliktu interesów i oświadczeń majątkowych. Posunięcia te mają służyć również deoligarchizacji poprzez ograniczenie wpływu uprzywilejowanych elit biznesowych na państwo i zwiększenie przejrzystości powiązań polityczno-gospodarczych.

Zapowiadany proces rozliczeń obejmie także szeroko zakrojoną lustrację oraz odtajnienie archiwów służb specjalnych, co ma umożliwić ujawnienie mechanizmów funkcjonowania państwa i nieformalnych układów wpływu po 1989 r. Magyar zapowiedział symboliczny „dzień prawdy” na 22 października – w przeddzień 70. rocznicy powstania z 1956 r. Działania te mają wspierać odbudowę wiarygodności państwa wobec społeczeństwa i partnerów unijnych, ale jednocześnie niosą ryzyko eskalacji konfliktu politycznego i dalszej polaryzacji.

Rząd zapowiada też poprawę efektywności państwa, ograniczenie jego upolitycznienia oraz wzrost jakości usług publicznych. Priorytetem będzie depolityzacja administracji publicznej poprzez większą rolę konkursów, profesjonalizację zarządzania i ograniczenie wpływu partii rządzącej na decyzje kadrowe, choć należy zarazem oczekiwać częściowej wymiany kadr kierowniczych w instytucjach powiązanych z NER. Reformy obejmą także zwiększenie przejrzystości procesów decyzyjnych, cyfryzację procedur administracyjnych oraz reformę zarządzania majątkiem państwowym i spółkami Skarbu Państwa.

Równolegle planowana jest reforma usług publicznych, przede wszystkim ochrony zdrowia i edukacji. W ochronie zdrowia nacisk

” **Polityka antykorupcyjna i zwiększenie transparentności funkcjonowania państwa mają stanowić jeden z głównych priorytetów rządu.**

ma zostać położony na zwiększenie finansowania, poprawę dostępności świadczeń i ograniczenie nierówności regionalnych, natomiast w edukacji – na polepszenie jakości kształcenia i częściowe odpolitycznienie systemu. Możliwe są również działania rozszerzające autonomię samorządów. Skala i tempo reform będą jednak zależały od kondycji budżetu państwa, odblokowania funduszy UE oraz zdolności administracji do absorpcji zmian.

Polityka gospodarcza: zwrot ku produktywności przy zachowaniu transferów społecznych

Rząd Pétera Magyara zapowiada korektę dotychczasowego modelu wzrostu gospodarczego poprzez odejście od selektywnego wspierania dużych inwestorów zagranicznych na rzecz zwiększania produktywności i dywersyfikacji gospodarki. Oznacza to ograniczenie uznaniowości w polityce przemysłowej oraz powiązanie wsparcia dla inwestorów z efektami rozwojowymi, takimi jak transfer technologii, rozwój lokalnych łańcuchów dostaw czy wzrost wartości dodanej. Kluczowym elementem reorientacji ma być wzmocnienie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) poprzez ograniczenie barier administracyjnych, poprawę dostępu do finansowania i zwiększenie udziału MŚP w zamówieniach publicznych. Równolegle rząd planuje podniesienie nakładów na badania i rozwój oraz wsparcie gospodarki cyfrowej i sektorów o wyższej produktywności.

Polityka przemysłowa pozostanie aktywna, lecz ma się opierać na bardziej przejrzystych i zinstytucjonalizowanych mechanizmach wsparcia. Zapowiadany jest przegląd dotychczasowych umów inwestycyjnych, zwłaszcza w sektorze elektromobilności i produkcji baterii, oraz uzależnienie przyszłej pomocy od kryteriów ekonomicznych i środowiskowych. Jednocześnie utrzymana zostanie otwartość na bezpośrednie inwestycje zagraniczne, przy większym nacisku na ich dywersyfikację geograficzną i sektorową. Reformy mają być powiązane z poprawą jakości instytucji państwa i przejrzystości regulacyjnej, co ma ograniczyć ryzyka inwestycyjne i poprawić klimat biznesowy. W dłuższej perspektywie celem jest odejście od modelu wzrostu opartego na niskich kosztach pracy i subsydiach publicznych na rzecz gospodarki bardziej innowacyjnej. Zakres zmian będzie jednak ograniczany przez wysokie uzależnienie od inwestycji zagranicznych i eksportu oraz inercję instytucjonalną, co wskazuje na ewolucyjny charakter reform.

TISZA zapowiada bardziej zdyscyplinowaną i transparentną politykę fiskalną, ukierunkowaną na stabilizację finansów publicznych i odbudowę wiarygodności państwa. Celem jest obniżenie deficytu sektora finansów publicznych poniżej 3% PKB do 2030 r. przy jednoczesnym podniesieniu wydatków na ochronę zdrowia i edukację. Finansowanie ma się opierać na ograniczeniu nieefektywnych wydatków, odzyskiwaniu środków utraconych w wyniku nadużyć oraz odblokowaniu funduszy unijnych. Rząd zakłada również, że poprawa jakości instytucji i wzrost zaufania inwestorów obniżą koszty obsługi długu i podwyższą dochody budżetowe.

Planowane jest uproszczenie systemu podatkowego i zwiększenie jego progresywności. Program zakłada zmniejszenie podatku dochodowego od płacy minimalnej z 15% do 9% oraz redukcję obciążeń dla osób zarabiających poniżej mediany wynagrodzeń. Jednocześnie przewidziano instrumenty redystrybucyjne, w tym jednoprocentowy podatek od majątków przekraczających 1 mld forintów (ok. 11 mln złotych). Przywrócone ma zostać także uproszczone opodatkowanie dla małych przedsiębiorstw (KATA), co ma ograniczyć bariery administracyjne i szarą strefę.

Rząd Magyara zapowiada rozbudowę instrumentów socjalnych przy zachowaniu kluczowych ele-

” Priorytetem TISZY jest odbudowa zaufania w relacjach z Komisją Europejską i państwami rdzenia UE.

mentów dotychczasowego modelu, w tym subsydiowania cen energii dla gospodarstw domowych. Mechanizm ten ma nadal pełnić funkcję stabilizacyjną, choć możliwa będzie jego stopniowa korekta. Utrzymane mają zostać również główne transfery socjalne, w tym 13. i 14. emerytura, a program przewiduje też podwojenie zasiłków rodzinnych i macierzyńskich, jednorazowy dodatek przy narodzinach dziecka oraz podwyższenie emerytury minimalnej. Zapowiadane są także zwiększenie liczby budowanych mieszkań, wsparcie rynku najmu i rozbudowa infrastruktury akademików. Model polityki społecznej będzie więc łączył utrzymanie kosztownych mechanizmów ochronnych z umiarkowaną ekspansją świadczeń, co nasili presję na finanse publiczne. Realizacja tych założeń będzie utrudniona przez napięcia fiskalne związane z koniecznością równoczesnej konsolidacji budżetowej i podnoszenia wydatków publicznych. W 2025 r. deficyt budżetowy wyniósł 4,7% PKB, a dług publiczny 74,6% PKB, przy średnim wzroście gospodarczym w latach 2023–2025 na poziomie zaledwie 0,1%. Skuteczność reform będzie zależeć od tempa odblokowania środków UE, ograniczenia nieefektywnych wydatków i utrzymania stabilności makroekonomicznej.

Polityka energetyczna rządu Magyara ma mieć charakter ewolucyjnej reorientacji, łączącej dywersyfikację źródeł energii z zachowaniem stabilności cen i bezpieczeństwa dostaw. Strategicznym celem jest ograniczenie zależności od Rosji poprzez odejście od rosyjskich surowców energetycznych do 2035 r. Proces ten ma jednak przebiegać stopniowo i wolniej, niż oczekuje UE. Obecnie Rosja odpowiada za ok. 80–85% importu gazu i 70–80% importu ropy naftowej na Węgry. Program TISZY zakłada przyspieszenie transformacji energetycznej poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii – zwłaszcza fotowoltaiki – poprawę efektywności energetycznej oraz większą integrację z rynkiem UE. Kluczową rolę mają odegrać fundusze unijne, rozwój infrastruktury przesyłowej i współpraca regionalna. Jednocześnie rząd sygnalizuje utrzymanie części dotychczasowych relacji energetycznych z Rosją w okresie przejściowym. Zapowiadana jest również weryfikacja zawartych z Moskwą umów długoterminowych – w tym dotyczącej rozbudowy elektrowni jądrowej Paks – pod kątem opłacalności ekonomicznej, przejrzystości i zgodności z regulacjami UE.

Polityka zagraniczna: pragmatyczna reintegracja z Zachodem

Priorytetem TISZY jest odbudowa zaufania w relacjach z Komisją Europejską i państwami rdzenia UE. Celem jest przede wszystkim odblokowanie ok. 18 mld euro środków z Funduszu Spójności i KPO, ale też ograniczenie kar finansowych związanych z polityką migracyjną, uzyskanie dostępu do pożyczek z programu SAFE oraz ponowne włączenie węgierskich uczelni do programu Erasmus. Partia deklaruje gotowość do pogłębiania integracji w wybranych obszarach, w tym spełnienia do 2030 r. kryteriów przyjęcia euro, unikając jednocześnie retoryki jednoznacznie federalistycznej. TISZA opowiada się za ochroną granic zewnętrznych UE i zachowaniem istotnej roli państw członkowskich w polityce migracyjnej. Członkostwo w Unii postrzega przede wszystkim jako fundament modernizacji gospodarczej i stabilności regulacyjnej.

Partia Magyara traktuje NATO jako podstawowego gwaranta bezpieczeństwa i chce przywrócić Węgrom status przewidywalnego sojusznika. Oznacza to odejście od konfrontacyjnego stylu polityki Orbána i reintegrację z głównym nurtem współpracy transatlantyckiej. TISZA deklaruje zgodność z ustaleniami NATO i UE w kwestii wojny rosyjsko-ukraińskiej, ale – podobnie jak poprzedni rząd – sprzeciwia się przekazywaniu przez Węgry Ukrainie uzbrojenia. Ugrupowanie zapowiada przegląd zagranicznych misji wojskowych, rezygnację z planów wysłania kontyngentu do Czadu oraz utrzymanie zobowiązań sojuszniczych, w tym stopniowe podnoszenie wydatków obronnych do 5% PKB do 2035 r. Równoległe ma następować rozwój przemysłu zbrojeniowego, cyberbezpieczeństwa oraz wzrost kontroli nad wydatkami wojskowymi.

Stosunek TISZY do Rosji jest wyraźniej bardziej krytyczny niż Fideszu. Partia opowiada się za ograniczeniem zależności energetycznych od Moskwy oraz utrzymaniem

wspólnej polityki UE wobec sankcji. Zapowiada zaniechanie instrumentalnego wykorzystywania weta w relacjach z Brukselą. Jednocześnie podkreśla, że Węgry nie powinny angażować się militarnie w wojnę rosyjsko-ukraińską. W praktyce oznaczałoby to odejście od charakterystycznej dla rządów Orbána politycznej bliskości z Rosją przy zachowaniu relacji roboczych – zwłaszcza w sektorze energetycznym.

” Najważniejsze ryzyka dla trwałości programu rządu Magyara koncentrują się w sferze fiskalnej, co potencjalnie przełożyć się może na erozję poparcia społecznego.

Stanowisko wobec Ukrainy wpisuje się w deklarowaną reintegrację z UE i NATO. TISZA popiera utrzymanie wspólnego stanowiska Unii wobec Kijowa i krytykuje wykorzystywanie weta przez poprzedni rząd, choć europosłowie partii wielokrotnie wstrzymywali się lub głosowali przeciw części instrumentów wsparcia finansowego dla Ukrainy. Ugrupowanie sprzeciwia się dostawom broni z Węgier i podkreśla warunkowy charakter poparcia dla członkostwa Ukrainy w UE. Magyar zapowiada referendum przed ratyfikacją ewentualnego traktatu akcesyjnego. Jednocześnie nowy rząd sygnalizuje wolę bardziej konstruktywnego dialogu z Kijowem w sprawie praw mniejszości węgierskiej na Zakarpaciu, traktując tę kwestię jako problem bilateralny, a nie instrument blokowania decyzji UE. Wsparcie dla Ukrainy pozostanie jednak uzależnione od postępów w ochronie praw mniejszości.

TISZA deklaruje chęć odbudowy stabilnych relacji transatlantyckich opartych na współpracy z USA niezależnie od układu politycznego w Waszyngtonie. W przeciwieństwie do Fideszu ugrupowanie nie buduje przekazu wokół relacji personalnych z amerykańskimi politykami, lecz koncentruje się na odbudowie wiarygodności Węgier w ramach szeroko rozumianego Zachodu. USA postrzegane są jako główny gwarant bezpieczeństwa i ważny partner gospodarczy.

W relacjach z Chinami TISZA zapowiada ostrożną rewizję dotychczasowej polityki. Nie planuje zrywania współpracy przy kluczowych projektach gospodarczych, lecz chce podporządkować je większej przejrzystości, kontroli parlamentarnej i standardom UE w zakresie pomocy publicznej, zamówień i ochrony środowiska. Partia krytykuje finansowanie inwestycji infrastrukturalnych z wykorzystaniem chińskich kredytów oraz przewiduje przegląd zawartych umów. Szczególne znaczenie przypisuje skutkom środowiskowym inwestycji w sektorze baterii oraz zwiększeniu udziału społeczności lokalnych w procesach decyzyjnych. Jednocześnie sprzeciwia się szerokiemu wykorzystywaniu pracowników tymczasowych z państw trzecich.

Jednym z głównych celów polityki zagranicznej ma być odbudowa zaufania w ramach Grupy Wyszehradzkiej. TISZA traktuje jednak współpracę regionalną jako uzupełnienie integracji europejskiej, a nie alternatywę wobec relacji z Brukselą. Oznacza to dążenie do „normalizacji” V4 i przywrócenia

współpracy w praktycznych obszarach, takich jak energetyka czy infrastruktura, bez konfrontacyjnego charakteru wobec UE. Symbolicznym elementem tego kursu jest pierwsza wizyta zagraniczna Magyara w Polsce. Ograniczeniem dla odbudowy współpracy regionalnej mogą być napięcia z rządem Roberta Ficy wokół sytuacji mniejszości węgierskiej na Słowacji i dekretów Beneša. Magyar krytykował słowackie przepisy penalizujące kwestionowanie dekretów i sygnalizuje uzależnienie dalszego rozwoju relacji bilateralnych od rozwiązania tych kwestii.

Nowy rząd zapowiada kontynuację wsparcia dla ok. 2 mln Węgrów mieszkających poza granicami kraju, lecz w bardziej pragmatycznej i mniej ideologicznej formule niż Fidesz. Magyar potwierdził utrzy-

manie podwójnego obywatelstwa i prawa do głosowania korespondencyjnego, zapowiadając zarazem przegląd zasad funkcjonowania tego systemu i większą przejrzystość finansowania diaspory. TISZA sygnalizuje także depolityzację relacji z organizacjami mniejszościowymi oraz aktywne reagowanie na naruszenia praw językowych, edukacyjnych i samorządowych z wykorzystaniem dialogu bilateralnego oraz mechanizmów unijnych i międzynarodowych.

” W efekcie najwyższe ryzyko polityczne dla rządu Magyara wynika z potencjalnej rozbieżności między oczekiwaniami społecznymi – poprawą poziomu życia i utrzymaniem transferów – a realnymi możliwościami finansowymi państwa.

Perspektywy i kluczowe ryzyka

Szanse na realizację programu rządu Magyara są relatywnie wysokie, przede wszystkim ze względu na większość konstytucyjną oraz silny mandat polityczny, który umożliwia szybkie wdrażanie zmian legislacyjnych i instytucjonalnych. Sprzyjać temu może też wyraźna koniunktura polityczna na rzecz resetu relacji z UE, a co za tym idzie – potencjalne odblokowanie środków unijnych, które stanowi kluczowy czynnik stabilizujący finanse publiczne, wzmacniający wzrost gospodarczy i umożliwiający finansowanie części reform. Istotnym atutem jest również technokratyczny profil rządu, który może zwiększyć zdolność do implementacji polityk publicznych oraz poprawić efektywność zarządzania państwem. W wymiarze międzynarodowym bardziej przewidywalna i kooperacyjna polityka zagraniczna może przyczynić się do odbudowy wiarygodności Węgier w UE i NATO.

Jednocześnie skala i tempo reform będą hamowane przez szereg czynników strukturalnych. Kluczowym wyzwaniem pozostaje trwałość stworzonego przez Orbána systemu NER jako sieci powiązań instytucjonalno-personalnych, obejmującej administrację, prokuraturę, gospodarkę i media. Może to prowadzić do opóźnień we wdrażaniu reform, selektywnego stosowania nowych regulacji oraz sporów kompetencyjnych. Dodatkowym ograniczeniem są długie, często konstytucyjnie chronione kadencje kluczowych urzędników, utrudniające szybką wymianę kadr i realną zmianę praktyki funkcjonowania instytucji. Nowa ekipa jest jednak zdeterminowana do odsunięcia od władzy przedstawicieli poprzedniego systemu, w szczególności prezydenta Tamása Sulyoka, którego Magyar wielokrotnie publicznie wzywał do rezygnacji. Procesy rozliczeń, lustracji i deoligarchizacji – choć stanowią jeden z filarów legitymizacji nowej władzy – mogą prowadzić do eskalacji konfliktu wewnętrznego.

Najważniejsze ryzyka dla trwałości programu rządu Magyara koncentrują się w sferze fiskalnej, co potencjalnie przełożyć się może na erozję poparcia społecznego. Przyjęty model polityki zakłada bowiem jednoczesną konsolidację finansów publicznych oraz utrzymanie lub rozszerzenie kosztownych instrumentów społecznych (subsytia energetyczne, świadczenia transferowe) i zwiększenie wydatków na zdrowie i edukację. Może to generować istotne napięcia budżetowe i wskazuje na niedoszacowanie kosztów reform. Kluczowym czynnikiem warunkującym stabilność fiskalną jest odblokowanie środków unijnych. Opóźnienia w negocjacjach z UE lub częściowa utrata funduszy (w tym środków z KPO)

mogłyby znacząco ograniczyć przestrzeń fiskalną państwa, wymuszając korekty wydatkowe lub wzrost zadłużenia. W takiej sytuacji rząd stanąłby przed wyborem między utrzymaniem kosztownych polityk społecznych a realizacją celów konsolidacyjnych, co mogłoby podważyć wiarygodność jego strategii gospodarczej.

W efekcie najwyższe ryzyko polityczne dla rządu Magyara wynika z potencjalnej rozbieżności między oczekiwaniami społecznymi – poprawą poziomu życia i utrzymaniem transferów – a realnymi możliwościami finansowymi państwa. Jeśli proces konsolidacji fiskalnej będzie wymagał niepopularnych społecznie decyzji, może to prowadzić do stopniowej erozji poparcia, szczególnie w pierwszej fazie rządów, zanim pozytywne efekty reform instytucjonalnych i gospodarczych staną się widoczne.